

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ
ΛΥΚΕΙΟΥ

A. Ο συγγραφέας αναφέρεται στις σχέσεις του ανθρώπου με τον χρόνο. Αρχικά, καταγράφει ότι ο άνθρωπος κυνηγά να προφτάσει το χρόνο, γεγονός που ευτελίζει την προσωπικότητά του. Η αξιοποίηση του χρόνου σχετίζεται άμεσα με εξωτερικούς συνθήκες καθώς είναι με τέτοιο τρόπο δομημένος που απαξιώνει την πνευματική ενασχόληση. Ως απόρροια των παραπάνω, ο άνθρωπος χάνει τις ουσιαστικές ανθρώπινες επαφές και ο χρόνος κατασπαταλάται εν απουσία του. Επιπρόσθετα, ο συγγραφέας αναζητά τα αίτια της συγκεκριμένης κατάστασης στο σύγχρονο τρόπο ζωής και τις νοσηρές ανθρώπινες επιδιώξεις που αναπόφευκτα οδηγούν στην ανθρώπινη φθορά. Τέλος, ως αφετηρία επισημαίνεται η ανασφάλεια των ανθρώπων που αναπόφευκτα οδηγεί στην εκδίκηση του χρόνου.

B1. Οι σύγχρονοι άνθρωποι επιδίδονται σε συναναστροφές και γνωριμίες που τους στερούν τον ελεύθερο χρόνο τους και συνάμα θίγουν την αξιοπρέπειά τους. Πράγματι, οι άνθρωποι της εποχής μας συνάπτουν επιφανειακές επαγγελματικές και διαπροσωπικές σχέσεις. Ασχολούνται με το «έχειν» και όχι με το «είναι» των συνανθρώπων τους και προσπαθούν να επικρατήσουν επαγγελματικά σε ένα χώρο άκρως ανταγωνιστικό. Οι διαπροσωπικές επίσης σχέσεις των ανθρώπων διέρχονται κρίση καθώς επικρατεί έντονη ατομικιστική διάθεση και τάσεις εσωστρέφειας. Συχνό φαινόμενο βέβαια αποτελεί η σύναψη εφήμερων σχέσεων που επιφέρουν ταπείνωση και προσβολή της αξιοπρέπειας.

B2. α) Δομή παραγράφου:

Θεματική περίοδος: «Έτσι είναι φτιαγμένη ... απασχολήσεις».

Λεπτομέρειες – σχόλια: «Λες και βάλαμε ... εαυτό μας».

Κατακλείδα: παραλείπεται.

β) Η παράγραφος αναπτύσσεται με τη μέθοδο της αιτιολόγησης («Δεν είναι μόνο ... εξαθλίωσή μας») και των παραδειγμάτων («Ο ένας τρέχει ... κλ.π.»).

B3. α) Το α' πληθυντικό πρόσωπο χαρίζει έναν οικείο τόνο στο λόγο, τον κάνει πιο άμεσο, ενώ προσδίδει και καθολικότητα στο φαινόμενο της διαχείρισης του ελεύθερου

χρόνου στο οποίο αναφέρεται ο συγγραφέας. Μάλιστα, καθώς θέτει και τον εαυτό του ως συμμετοχο ή θύμα καθιστά τον αναγνώστη πιο δεκτικό κι έτσι ο λόγος του κερδίζει σε πειστικότητα.

β) Παραδείγματα συγκινησιακής λειτουργίας της γλώσσας:

«Δεν έχουμε καιρό να συναντηθούμε με τον εαυτό μας ...»

«Και τρέχουν «οι τλήμονες θνητοί» να εξασφαλίσουν εόνους και χρήμα».

B4. α) Συνώνυμα :

παραφροσύνη = **παράνοια, τρέλα, παραλογισμός**

ανημποριάς = **αδυναμίας**

συνιστούν = **συγκροτούν, σχηματίζουν**

ανεκπλήρωτες = **απραγματοποίητες**

επιδιώκουν = **επιζητούν**

β) Αντώνυμα:

εμπλέκει ≠ **αποδεσμεύει, απεμπλέκει**

αφαιρεί ≠ **προσθέτει**

ερήμην ≠ **παρουσία**

συχνότατα ≠ **σπανιότατα**

ανασφάλεια ≠ **βεβαιότητα**

Γ1. Άρθρο → τίτλος (ενδεικτικός) : Πως διαχειριζόμαστε τον ελεύθερο χρόνο μας;

Πρόλογος:

Η έννοια του ελεύθερου χρόνου είναι στενά συνδεδεμένη μ' εκείνη της επιλογής. Κατά τη διάρκειά του ο άνθρωπος επιλέγει τον τρόπο με τον οποίο θα διαθέσει τον εαυτό του. Ο συλλογισμός αυτός μας οδηγεί στο να αναζητήσουμε τη σχέση του ελεύθερου με τον «αναγκαίο», τον «υποχρεωτικό» χρόνο, το διάστημα, δηλαδή εκείνο κατά το οποίο ο άνθρωπος είναι υποχρεωμένος να κάνει «κάτι», όπως το να εργαστεί, να ακούσει μουσική, να αναπτύξει τις διαπροσωπικές του σχέσεις αλλά και τις ιδιαίτερες κλίσεις του. Η διαχείριση του ελεύθερου χρόνου είναι ένα θέμα ύψιστης σημασίας καθώς μπορεί να οδηγήσει άλλοτε στην πνευματική ανύψωση και άλλοτε στον ευτελισμό του ανθρώπου.

Κύριο μέρος:

Α' ζητούμενο: Συνέπειες κακής διαχείρισης - αξιοποίησης του ελεύθερου χρόνου

- Κίνδυνος για κακής ποιότητας ψυχαγωγία (χαρτοπαίγνια, τυχερά παιχνίδια, ποτό, θεάματα χαμηλής ποιότητας), με συνέπεια να καταστρέφει την ψυχική και πνευματική υγεία του ανθρώπου.
- Κατάχρηση των ηλεκτρονικών παιχνιδιών → περιστολή της φαντασίας, εσωστρέφεια, αντικοινωνικότητα.
- Οδηγεί πολλούς ανθρώπους στα ναρκωτικά, στη βία (χουλιγκανισμός), στο έγκλημα, στη ληστεία.
- Δημιουργεί τις προϋποθέσεις για να αναπτυχθεί η νωθρότητα, η πλήξη, η ανία, το άγχος, ο μαρασμός, η κοινωνική απομόνωση του ανθρώπου.
- Μειώνει τις ευκαιρίες για δημιουργικές δραστηριότητες, για σωστές διαπροσωπικές σχέσεις, για πνευματική καλλιέργεια.
- Ο κενός ελεύθερος χρόνος δημιουργεί κινδύνους για αποπροσανατολισμό, για αντικοινωνική συμπεριφορά και απομάκρυνση των νέων από τις οικογένειες τους.
- Ο άνθρωπος σπαταλά άσκοπα τον ελεύθερο χρόνο του.

Β' ζητούμενο: Προτάσεις για τη δημιουργική αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου

- Επαφή με τις πολιτιστικές παραδόσεις και τα σύγχρονα καλλιτεχνικά επιτεύγματα (π.χ. μουσική, ποίηση).
- Ενασχόληση με τον αθλητισμό: άσκηση του σώματος, άμιλλα, σωματική και πνευματική ευεξία.
- Ανάγνωση λογοτεχνικών βιβλίων και βιβλίων εξωεπαγγελματικού ενδιαφέροντος
- Ταξίδια - εμπλουτισμός παραστάσεων και εμπειριών, ανάπτυξη πνεύματος οικουμενικής συνείδησης, επισκέψεις σε μουσεία
- Επαφή με τη φύση: απαλλαγή από το άγχος της καθημερινότητας, την πλήξη και την μονοτονία.
- Φροντίδα της πολιτείας για υποδομή (αθλητικά κέντρα, βιβλιοθήκες, εστίες νεότητας).
- Εθελοντικές δράσεις: αναδάσωση, κοινωνική προσφορά.
- Συμμετοχή στα κοινά, πολιτικοποίηση → συμβολή στην επίλυση κοινωνικών προβλημάτων.

- Δημιουργία πολιτιστικής υποδομής με κέντρα που θα καλύπτουν τις πολλαπλές πολιτιστικές ανάγκες των νέων ανθρώπων και θα τους δίνουν τη δυνατότητα ανάπτυξης των δημιουργικών ικανοτήτων και των ταλέντων τους.

Επίλογος:

Συνοψίζοντας, διαπιστώνεται πόσο σημαντική είναι η ορθή αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου για την ανθρώπινη υπόσταση. Ο άνθρωπος χάνει τον εαυτό του και αλλοτριώνεται, διαχειριζόμενος αρνητικά τον χρόνο του, ενώ η δημιουργική αξιοποίησή του δύναται να συμβάλει στην πνευματική του ωριμότητα και εξύψωση.